

liczy Ferencet és dr. Rósa Izsóét, aki a szegedi munkapárt elnöke. A munkapárt végrehajtó-bizottsága vasárnap délelőtt fogja megtartani jelölő gyűlését. A Kossuth-párt az elterjedt hírek szerint Holtsy Pált akarja felléptetni.

Halálugrás az Erzsébethidről

— Egy diák katasztrófája. —

Budapest, május 27.

(Saját tudósítónktól.) A sport-örülmények és a hatóság felületes, elnéző és talán gondatlan eljárásának ma délután halottja lett Csipcsala Mihály, tizenhat éves kereskedelmi iskolai diák. A rendőrség engedelmével és annak asszisztálásával közben fejest ugrott az Erzsébet-híd korlátján keresztül az alul hömpölygő Duna szürke hullámai közé és halálát lelte a vízben. Ugrás közben — ez a feltevés — szédülés lephette meg, amíg vízhez ért, négyszer-ötször megperdült a levegőben és hassal vágódott neki a Duna hátának. A borzalmas ütés következtében általános idegbenulást, netán szívhibát szenvedhetett és a szerencsétlen ifju, mielőtt a hajmeresztő produkció szemlélői közül bárki is segítségére lehetett volna, elmerült a hullámsírban.

A gyorsan iramló hullámok közel a hid lábához egyetlen pillanatra még fölemelték Csipcsalát, aki azután végképpen eltűnt a Duna vizében a halálrémmel szólni is alig képes, megdöbbsen sokaság szeme elől. A halálugrásra napok óta készülődött a fiatal diák, aki idejekorán gondoskodott arról, hogy fotográfusok fényképfelvételeket készítsenek vakmerő vállalkozásának minden mozzanatáról. Kitudódott, hogy osztálytársai előtt már egy héttel ezelőtt eldicsekedett pokoli tervével és büszkén mondotta barátainak:

— Meglátjátok, egyszerre híres, neves uszós leszek. Az újságok nagy tudósításokat közölnek a dolgról és arcképem is reprodukálni fogják.

Ma délelőtt már az iskola tanárai is tudtak Csipcsala gyászosan végződött halálugrásáról, amelynek több tanárral az élen, szemtanúi voltak az intézet növendékei is. Hogy kit terhel a felelősség a könnyelműen elpusztult, gyermekésszel kockára tett fiatal életért, azt e pillanatban megállapítani kétségtelenül nem lehet, annyi bizonyos, hogy sokan tudtak Csipcsala Mihály hajmeresztő vállalkozásáról, csak a legilletékesebb embereknek, a boldogtalan, mélyen sujtott szülőknek nem volt halvány sejtelmük sem arról, hogy ma, pontosan meghatározott időben, délután három óra negyvenhét perckor örökre elvesztik gyermeküket. Nem akadt senki, sem a rendőrség, sem a tanári kar, sem iskolatársai közül valaki, aki figyelmeztette volna őket, hogy vigyázzanak a fiúra, mert halálos veszedelem fenyegeti.

A főkapitányság nem tartotta szükségesnek, hogy a diák szüleit megkérdezze, vajon nincs-e kifogásuk az örületes produkció ellen, egyetlen lépéssel sem igyekezett lehetetlenné tenni a szörnyű vállalkozást, amelyhez, szinte érthetetlen módon, hatósági engedéllyel járult hozzá. Az iskola tanári kara, amely szintén felelősséggel tartozik a szülőknek, ugyancsak elég jókor értesült a dolgról, amelyről még idejekorán tudathatta volna Csipcsala hozzátartozóit. A szerencsétlenül járt fiú diáktársait alig érheti vád, vagy szemrehányás a történetekért. Csipcsala jeles uszó hírében állott iskolás pajtásai között. Tudták, hogy álnéven tagja az atlétikai klubnak, s hogy eddig is sok díjat nyert uszóversenyeken. A múlt évben pedig az újpesti hidról ugrott fejest a Dunába és így méltán azt hihették, hogy nem lehet tragikus vége ennek a vállalkozásnak sem.

(Készülődés a halálba.)

A múlt héten történt, hogy Dénes Károly, a műgyemeli klub tagja megjelent a főkapitányságon és közölte Markovich Ince rendőrtanácsossal, hogy az Erzsébet-hidról fejest akar ugrani a Dunába. Dénes elmondotta, hogy egyik fővárosi mozgófény-

kép-vállalattól kapott megbízást a bravuros vállalkozásra és ő hajlandó fejest ugrani, ha a rendőrség megengedi neki.

A tanácsos kifogásokkal hozakodott elő, de Dénes arra való hivatkozással, hogy kitűnő uszó s hogy nem ő az első ember, aki hasonló dologra vállalkozik, kérte az engedély megadását.

— Már nő is ugrott fejest — mondotta Markovichnak — Pecke uszómester Klára leánya, Kankovszky Antal uszóbajnok pedig többször egymás után megcsinálta a dolgot. Egyszer kezeit és lábait guzsba kötötték s úgy ugrott le az újpesti hidról a folyamba. Tizenkét évvel ezelőtt pedig angol uszók jártak Budapesten és megengedték nekik, hogy a Lánchidról ugorjanak be a Dunába.

A rendőrtanácsos azzal bocsátotta el Dénest, hogy kérését foglalja írásba és nyújtsa be a főkapitánysághoz. Azóta Dénes Károly nem jelentkezett nála. Ellenben e hét keddjén beállított hivatalába Csipcsala Mihály és a következőket mondotta a rendőrtanácsosnak:

— Tudomásom van arról, hogy Dénes Károly az Erzsébet-hidról fejest akar ugrani május huszonnyolcadikán délután a Dunába. Én kiváló uszó vagyok, amit Dénes tud, azt én is tudom s így arra kérem tanácsos urat, engedje meg, hogy egy nappal megelőzhessem őt. Az a kívánságom, hogy én már huszonhetedikén, délután háromnegyed négykor leugorhassam.

Csipcsala elővette okmányait, igazolta, hogy több uszóversenyből került ki győztesként s hogy uszodában a legfelsőbb emeletről ugrik fejeseiket. Markovich rendőrtanácsos őt is azzal bocsátotta el, hogy forduljon kérvénnyel a főkapitánysághoz.

(Utlevel a halálba.)

Csipcsala pénteken, tegnap délelőtt újra ellátogatott a főkapitányságra, ahol átadta kérvényét a rendőrtanácsosnak, aki néhány percen belül el is intézte az ügyet. Hivatalos formák módjával, röviden rávezette a folyamodás hátsó lapjára, hogy a főkapitányság megengedi a fejesugrást. A végzést aláírta, ráütötte a rendőrség bélyegét és Csipcsala Mihály, zsebében a halálba szóló utlevéllel, boldogan távozott a rendőrtanácsos szobájából.

És ezek után intézkedések történtek, hogy rendőri felügyelet mellett következzen be a mai gyászosvégű esemény. Markovich Ince tanácsos még tegnap délután felhívta telefonon a dunai rendőrkapitányság vezetőjét, Tóth Mihály rendőrkapitányt, akinek a következő utasításokat adta:

— Kapitány ur, holnap délután félnégykor, tíz rendőrrel kivonul az Erzsébet-hidra és karhatalommal lehetővé teszi, hogy Csipcsala Mihály kereskedelmi iskolai tanuló, háromnegyednégykor, fejest ugorhassék a hid karfájáról a Duna vizébe.

Tóth Mihály rendőrkapitány nem értette ugyan, miért kell kivonulni tíz rendőr élén és lehetőséget nyújtani Csipcsalának arra, hogy öngyilkosságot kövessen el, de a parancs — parancs.

(Gyülekezés a hidon.)

És a parancsot teljesíteni kell. Ma délután, három óra harminc perckor felvonult az Erzsébet-híd közepére tíz rendőrével Tóth Mihály kapitány és izgatottan, balsejtelmektől gyötörtén várta a történéseket. E közben többször mondotta ismerőseinek:

— Nem értem, nem értem. Éppen engem szemeltek ki ehhez a rémes produkcióhoz, ehhez a borzalmas öngyilkossághoz.

A rendőrség felvonulása persze felcsigázta a járókelők érdeklődését is. Sok százan nem tudták mi van készülődésben, de a látnivaló reményében ott ragadtak a hid hátán az emberek. Egyszerre csak tömegesen vonultak föl Csipcsala Mihály diáktársai is, akik azután fenhágon, sipitva, izgatottan ujságolták a beavatatlannak, hogy páratlan cirkuszi mutatványban lesz részük rövid idő múlva. Az emberek verejtéket vert a kielégítésre váró kíváncsiság láza. A kép egyre zagyvább, érthetlenebb formákat mutatott.

A hid padlója roskadozik a tömeg súlya alatt, lenn, a víz hátán fürgé motoros-csónakok kattognak, amint fotográfusokat, újságírókat, rajzolókat röpitenek tova. Sürgés, forgás, a rendőrlégények négyszögletes,

szabad teret biztosítanak a fiatal hős számára, úgy ahogyan a főkapitányság részéről elhangzott parancs kívánta.

(A halálugrás.)

Kinos, gyötrelmes percek, izzó, lázas pillanatok következtek. A meghatározott időben a budai oldal felől sietve tartott a rendőrök felé Csipcsala Mihály, a szomorú tragédia jobb sorsra érdemes hőse. Fején fekete színű tornasapka, testét szürke felöltő takarja, lábán fűzetlen cipő. Bátran, látszólag hűjén a legkisebb félelemnek, odalép Tóth Mihály rendőrkapitány elé és hangosan — messzire hallatszik, amikor mondja — így szól:

— Csipcsala vagyok. Engedélyem van a főkapitányságtól arra, hogy fejest ugorjam a Duna vizébe!

Morailás fut végig a tömegben, amely egészen az izgalmas látnivaló hatása alá kerül, senkinek sem jut eszébe, hogy egyetlen lépéssel kísérletet tegyen a vakmerő fiút felvilágosítani arról a veszedelemről, amely leselkedik reá. A következő pillanatban ledöbja ruháját és uszódresszben látjuk a rendőrlégények kordonján belül. Sapkáját fején hagyja, karjait kinyújtja és lengést vesz az ugráshoz. Valaki felkiált:

— Hajó közeledik!

Csipcsala visszaugrik, de látja, hogy felültették, amire merészen felpattan és szabályos ívben ellöki magát a hid karfájától.

Az emberek extázisba esnek, ordítanak, éljeneznek, tapsolnak. De néhány szempillantás és az öröm elmosódik az arcokról, a megdöbbenés, a rémület torzvonásait rajzolja halyébe a végzetes katasztrófa látása. Azok, akik motoros csónakokból lesték az izgalmas produkciót, láthatták, hogy Csipcsala Mihály a hid padlója és a víz színe közötti úrban négyszer-ötször perdült, majd hasával vágódott neki a Duna hátának és a következő pillanatban elmerült a hullámok között.

A közelben tartózkodó csónakokkal mentésére siettek ugyan, de eredménytelenül. A víz még játszott áldozatával, szempillantásra fölvetette Csipcsala elhaló testét, amely azután végképpen eltűnt az emberek szeme elől. Hiába valónak bizonyult minden mentőakció, a bátorlelkű diákok elnyelte a Duna hullámsírja, amely feltartóztatlanul ragadta magával tova az ismeretlen mélységű messzeségbe.

(Riadalom a főkapitányságon.)

A tragikus végű produkció után még órákig ott szorongott a hidon és a Duna mindkét partján a több ezer főt számláló sokaság, amely a rémület és megdöbbenés érzéseitől szabadulva, felháborodással beszélt a történetekről. E közben Tóth Mihály rendőrkapitány a főkapitányságra sietett és ott jelentést tett a szomorú esetről. Bónis István ügykeletes rendőrkapitánynak:

— Mégis borzalmas dolog — mondotta — hogy engem rendeltek ki funkcionáriusnak ehhez az öngyilkossághoz!

Bónis rendőrkapitány intézkedést tett, hogy a katasztrófáról értesítsék a gyermek szüleit, akik a Szent László-utca 172-ik számú házában laknak. Röviddel utóbb az elmerült diák két társa, Schwarz Sándor és Löwensohn Sándor bevittek a főkapitányságra Csipcsala Mihály ruháját és hátrahagyott apróságait, amelyek között négy arckép is volt, hogy átadhassa az újságok számára.

Este félnyolc után referálni akartak a főkapitánynak is, de nem volt lakásán. Bónis rendőrkapitány a Vigszinházban kereste fel őt és részletesen elmondotta neki a történeteket. A rendőrség sajtóirodája pedig a következő hivatalos kommunikében ismerteti a megrázó tragédiát:

— Halálos végű szerencsétlenség történt ma délután a Dunán. Csipcsala Mihály a nagymező-utcai kereskedelmi iskola I. c) osztályának 17 éves tanulója és a BAK tagja hatósági engedéllyel nyert, hogy az Erzsébet hidról fejest a Dunába ugorhasson. Csipcsala ma délután négy óra tájban több iskolatársával megjelent a hidon, levetkőzött s uszónadrágban, fekete sapkával a fején a hid karfájáról a vízbe ugrott. Ugrásközben többször megfordult, hassal a vízre esett és elmerült. A szerencsétlen fiatal embert a víz még egyszer felvetette, motoros csónakkal mentésére siettek, de megmenteni már nem lehetett,

mert újra elmerült. Valószínű, hogy Csipcsala ugrásközben megsédült, mert csak így magyarázható, hogy a levegőben többször megfordult s hassal esett a vízre. A szerencsétlenségről a rendőrség értesítette a fiatal ember Szent László-utca 172. számú házban lakó szüleit.

(Látogatás a szülőknél.)

Munkatársunk, röviddel a szerencsétlenség után, fölkereste Csipcsala Mihály szüleit. Anyalföldön, annak is a legszélén, egészen künn a rákosi rendezőpályaudvarral szemben, tiszta, vörös téglacseréppel fődött házban lakik Riedl Mihály kőbányai hentes, sertés- és lókereskedő, a tragikus halált halt diák édesapja. A végzetes eset elkerülhetetlenné teszi, hogy a család körülményeit ne ismertessük. A ház, amelyben laknak, Riedl édesanyjára, özvegy Riedl Mihálynéé, aki töpörödött, kilencvenedik életéve felé közeledő, öreg asszony ugyan, de azért kérlelhetetlen urnője a portának. Az történik, amit ő akar és ez az oka annak, hogy a szerencsétlenül járt fiu még ma sem viselhette édesapja nevét és Csipcsala maradt Imre nevű, tizenegy éves öccsével együtt.

Édesanyjuk cselédnek került a házhoz és az özvegy Mihály fia összeállott vele. Négy gyermekük születet, a két leány elhalt. Riedl Mihály évek óta harcban áll édesanyjával, hogy törvényesen feleségének tehesse gyermekeit és azok anyját, de az öreg asszony hajthatatlan maradt. A fiatal menyecskét továbbra is cselédjének tekint, most is, amikor belépünk a konyhába, piszkos munkában találjuk. Amikor meghallja, mi történt Mihály fiával, szivethasító síkoly hagyja el ajkát, belekapaszkodik a mosogató-dézsza szélébe, hogy el ne essék a téglapadlón:

— Utána ugrom! Én is a Dunába ölöm magam! — kiáltja kétségbeesetten — ilyen csapás, megörülök! Szegény fiam! Ő volt minden reménységem! Azt hittem, nemsokára megszabadít siralmas helyzetből és eltart keresetéből. Becsületesen neveltük, iskoláztattuk, csak most fizettünk száz korona tandíjat érte.

— Miért engedték meg neki, hogy leugorjék a hidról?

— Hát ki tudott erről a dologról? Délután félkettőkor jött haza, gyorsan megebedelt, azt mondotta, hogy hittanvizsgája van, besiet az iskolába. Átvágott a réteken, hogy közelebből érje a villamost. Elment és én nem látom többé... Borzalmas, ilyen csapás...

— Jó uszó volt a fiu?

— Igen. A múlt nyáron is tizenkét díjat nyert, az újságok közölték arcképét is. Már egyszer leugrott az újpesti hidról is, de semmi baja sem történt... Nagyon ügyes, okos, életre való fiu volt. Éppen tegnap mondotta, hogy a vakációban gazdaságot tanul és könnyebben él fog tartani...

Idáig jutott előadásával Csipcsala Mária, a mikor új látogatót kapott. A főkapitányság kiküldöttjét, aki szintén közölte vele a történeteket és felszólította, hogy kövesse őt a rendőrségre.

— Én is veled megyek! — szólalt meg a nagymama, aki ez ideig némán hallgatott a tűzhely mellett. Az asszonyok felöltöztek és utánunk indultak a főkapitányság felé. Odaérkezésük után megrázó jelenetek történtek. Az anya örjöngeni kezdett, amikor átadták neki elveszett fia ruháját és ingóságait:

— Ki felel a történetekért?... Ki engedte meg neki, hogy a hidról a halál karjaiba dobja magát? — kérdezte ismételtelen. Alig lehetett lecsillapítani a boldogtalan asszonyt.

(Csipcsala társai.)

Munkatársunk fölkereste Schwarz Sándor és Lövenson Sándor iskolásfiukat, akik napokkal ezelőtt tudtak Csipcsala tervéről, szemtanúi voltak a katasztrófának és jó barátai a szerencsétlenül járt fiúnak. Mind a ketten a nagymező-utcai kereskedelmi iskolát látogatják. Tőlük tudjuk meg, hogy Csipcsala nem az alsó, hanem a középső osztályba járt s ugyan csak ők szolgáltak azzal a meglepő felvilágosítással, hogy az iskolában nemcsak a diákok, hanem tanárok is tudtak arról, hogy Csipcsala Mihály ma délután leugrik a hídól a Dunába. Schwarz a Sziv-utca hatvankilencedik, Lövenson a Józsi-utca huszonhatodik

dik számú házban lakik, külön-külön mondták el a részleteket, amelyek mindkét fiu előadásában egészen megegyezők.

— Mi, iskolatársai — mondták — már napokkal ezelőtt tudtuk, hogy Csipcsala milyen tervvel foglalkozik. Elmondotta nekünk és eldicsekedett előttünk, hogy egyszerre neves ember lesz, az újságok nagy cikkeket írnak róla és közölni fogják arcképét is. Kért minket, hogy ma délután minél számosabban jelenjünk meg a hídon. Dél előtt már nem is volt előadáson és távolmaradása feltűnt Szabó Adolf tanár urnak, aki megkérdezte, miért hiányzik az iskolából. Megmondottunk neki mindent és óra után Szabó tanár ur a professzorok szobájában közölte a dolgot társaival is. Így történt azután, hogy nemcsak a diákok sereglettek ki délután az Erzsébet-hidra, hanem megjelent ott három tanár ur is.

Érdekes, hogy Csipcsala Mihály, Újpest felől, motoros csónakon került le a híd lábához és senki sem tudja, ki bocsátotta rendelkezésére a vízi járművet. Anyalföldön azt is beszélnek, hogy Csipcsala fogadásból ugrott fejest, de erről mit sem tudtak társai. Mondják, hogy a szerencsétlenül járt ifju a napokban látogatást tett Pogány Andornál és közölte vele, hogy meg akarja előzni Dénes Károlyt a fejesugrással. A jeles sportfiú lebeszélte Csipcsalát, figyelmeztette vállalkozásának esetleg gyászosan végződhet következményeire és eltiltotta őt a dologtól.

— Verje ki fejéből, kis öccém, ezt a gondolatot — mondotta neki — tanuljon és készüljön alaposan a vizsgára. Majd a vakációban sportolhat eleget.

De ez a jóindulatu tanács nem használt. Csipcsala aki Kőszegi álnéven tagja volt a BAK-nak, tegnap este Koltay Árpád és Weisz Lajos klubtársai előtt kijelentette, hogy ma délután leugrik a hidról. Az atlétikai klub vezetősége elítélően nyilatkozott amiatt, hogy nem intéztek kérdést hozzá, vajon a fiatal diáknak megadhatják-e fejesugrásra az engedélyt vagy sem.

(Markovich tanácsos nyilatkozata.)

Éjszaka a főkapitányság újabb kommunikében okolta meg, miért adott engedélyt Csipcsalának. Ez a jelentés egyértelműen hangzik azzal a nyilatkozattal, amelyet Markovich Ince rendőrtanácsos, a közigazgatási ügyosztály vezetője, tett munkatársunk előtt:

— A múlt héten — mondotta Dénes Károly kért engedélyt fejesugrásra, e hét keddién pedig Csipcsala fordult hozzám hasonló kéréssel. Beigazolta, hogy uszóbajnok, s hogy emeleteket ugrik, majd előadta, hogy meg akarja előzni Dénest. Tegnap újra felkeresett, mire megadtam neki az engedélyt, majd intézkedtem, hogy a dunai kapitányság tegye lehetővé az ifju vállalkozását. Minden aggodalom nélkül jártam el, mert hasonló sportvállalkozásokra számtalanszor volt precedens.

A mentők mitsem tudtak Csipcsala vállalkozásáról, ki sem vonultak, hogy szükség esetén segélyben részesítették volna az áldozatot. A rendőrség elmulasztotta értesíteni őket.

Este kilenc órakor megjelent Riedl Mihály a főkapitányságon és az ügyeletes fogalmazóhoz a következő kérdéseket intézte:

— Hol a fiam?

— Ki engedte meg neki, hogy a Dunába ugorjék?

— Miért nem értesítették engem a dologról?

Majd, hogy kérdéseire illetékes helyről kapjon választ, fel akart menni a főkapitányhoz, azonban közölték vele, hogy dr. Boda Dezső csak holnap reggel fogadhatja, mert nincs otthon.

A szerencsétlenül járt fiu holttestét még nem találták meg.

A Pesti Napló telefonszámai:

VI., Podmaniczky-utca 12.

Szerkesztőség: 20—10.

Felelős szerkesztő: 22—03.

Külföld és vidék: b--37.

Kiadóhivatal: 23—42